

УДК 616.36-002.2:616.366-002]:616.15

*О.І. Захарчук
Д.О. Гонцарюк
Л.О. Захарчук
О.Г. Гараздюк*

Буковинський державний медичний
університет, м. Чернівці

СТАН АНТИОКСИДАНТНОГО ЗАХИСТУ ТА ОКСИДАТИВНИЙ СТАТУС У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНІ ГЕПАТИТИ РІЗНОГО СТУПЕНЯ ТЯЖКОСТІ В ПОЄДНАННІ З ХРОНІЧНИМИ ХОЛЕЦИСТИТАМИ ПАРАЗИТАРНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Ключові слова: пероксидне окиснення ліпідів, гепатит, некалькульозний холецистит, паразитарні інвазії, дослідження.

Резюме. Проведено повний комплекс клініко-лабораторних та інструментальних досліджень хворих на хронічний гепатит із супутнім хронічним некалькульозним холециститом паразитарної етіології. Встановлено порушення функцій печінки, прогресування запального процесу з включенням інших органів та систем. Суттєву роль в обтяженні перебігу даного процесу відіграють паразитарні інвазії різноманітної етіології.

Вступ

Незважаючи на значну кількість досліджень [4,8,9,10,11], присвячених вивченню проблем активації пероксидного окиснення ліпідів (ПОЛ) та стану систем протиоксидантного захисту, залишаються не до кінця з'ясованими механізми їх взаємозв'язку при хронічних гепатитах, в тому числі з врахуванням патології біліарної системи, зокрема етіопатогенезу паразитарних інвазій [1,2,3].

Мета дослідження

З'ясувати патогенетичну роль процесів пероксидації ліпідів та стану протиоксидантної системи захисту в хворих на хронічні гепатити невірусної етіології з врахуванням патології біліарної системи паразитарного генезу.

Матеріал і методи

Обстежено 40 хворих на хронічний гепатит (ХГ) із супутнім хронічним некалькульозним холециститом (ХНХ) паразитарної етіології (*O.felineus*, *D.lanceatum*, *F.hepatica*, *L. intestinalis* тощо). Вік хворих коливався від 20 до 65 років. Для встановлення діагнозу проведено комплексне детальне вивчення анамнестичних даних щодо терміну виникнення ХГ. Паразитологічні дослідження проводили згідно МУК 4.2.735-99 "Паразитологічні методи лабораторної діагностики гельмінтозів і протозоозів", а також використовували методи імуноферментного аналізу (ІФА), що дозволило врахувати ретроспективний чинник щодо інвазованості досліджуваної групи хворих [1]. Для об'єктивізації уражень різних органів та систем і виявлення супутньої патології пацієнтам проведений повний комплекс клініко-лабораторних та інструментальних досліджень. Вміст відновленого плутатіону (ВГ) визначали тиграційним методом (О.В.Травіна, 1955) в модифікації метода І.Ф.Мейсера [2].

Щишена, І.В.Петрової (1983), малонового альдегіду (МА) без ініціації аскорбатом за методом Ю.А.Владимірова, О.И.Арчакова (1972).

Обговорення результатів дослідження

Рівень кінцевого продукту ПОЛ - МА у групі з легким перебігом гепатиту збільшений до 1,5 раза, тоді як вміст ВГ знижений в 1,6 раза, у осіб з середнім ступенем тяжкості значення МА збільшені у 2,0 рази, ВГ - знижені у 2,2 раза, порівняно з контролем ($p < 0,05$), і при важкому перебігу МА перевищував такий у контрольній групі в 2,0 рази, ВГ в 2,5 раза знижений, порівняно з групою практично здорових осіб ($p < 0,05$). У хворих на ХГ у поєднанні з ХНХ паразитарної етіології спостерігається вірогідне пригнічення активності супероксиддисмутази (СОД) - одного з найпотужніших чинників системи протирадикального захисту, який здійснює ферментативну дисмутацію супероксидного аніону. Активність цього ферменту максимально пригнічена і нижча за контрольні показники у 1,6 рази ($p < 0,05$) у хворих з тяжким та середньої тяжкості перебігом. Цікавим з точки зору оцінки ступеня тяжкості виявилось співвідношення прооксидантної та антиоксидантної активності, де МА/СОД складає 1,1 у контрольній групі, в той же час, як у групі з легким перебігом ХГ цей показник відповідає значенню 2,0, при середньому ступені тяжкості - 2,8, при важкому - 3,2.

Таким чином, прогресія показника свідчить про значне пригнічення антиоксидантної системи та інтоксикацію [5,6,7], які посилюються при наростанні тяжкості перебігу.

Висновок

Аналізуючи отримані результати можна зробити висновок, що посилення процесів ПОЛ, яке проявляється підвищенням вмісту у крові кінце-

вого продукту ліпопероксидації, відповідає ступеню тяжкості перебігу в хворих на ХГ у поєднанні з ХНХ паразитарної етіології ($p < 0,05$); при зростанні ступеня тяжкості перебігу захворювання виснажується глутатіонова ланка антиоксидантного захисту, що проявляється порушеннями функцій печінки, прогресуванням запального процесу з включенням інших органів та систем. Суттєву роль в обтяженні перебігу даного процесу відіграють паразитарні інвазії різноманітної етіології.

Література. 1. Христич Т.Н., Пшак В.Н., Кендзерская Т.Б. Хронический панкреатит: нерешенные проблемы. - Черновцы: Медуніверситет, 2006. - 280 с. 2. Шахматов И.В., Михайлов М.И., Опущенко Г.Г. Парентеральные вирусные гепатиты (эпидемиология, диагностика, профилактика). - Москва: "Медицина", 2003. - 389 с. 3. Armstrong G.L., Alter M.L., McQuillan G.M., Margolis H.S. The past incidence of hepatitis C virus infection: implications for the future burden of chronic liver diseases in the United States // *Hepatology*. - 2000. - Vol.31. - P. 777-7823. 4. Bortolotti F., Jara P., Barbera C., Gregorio G.V., Vegnente A., Zancan L., Hierro L., et al. Long term effect of alpha interferon in children with chronic hepatitis B. // *Gut*. - 2000. - №46. - P. 715-718. 5. Farci P., Chessa L., Peddis G., Strazzera R., Pascariello E., Scioscia R., Lai M.F., et al. Influence of alpha interferon on the natural history of chronic hepatitis D: dissociation of histologic and virologic response (abstract). // *Hepatology*. - 2000. - Vol.32. - P. 222A. 6. Fattovich G. Natural History and Prognosis of hepatitis B/Seminars in liver diseases. - 2003. - Volume 23. - number 1. - P.47-58. 7. Gross P.A., Barrett T.L., Dellinger E.P., Krause P.J., Martone W.J., McGowan J.E., Sweet R.L., et al. Infectious Diseases Society of America quality standards for infectious diseases/ purpose of quality standards for infectious diseases/ *Clin Infect Dis*. - 1994. - №18. - P. 421. 8. Hu K.Q., Tong M.J. The long-term outcomes of patients with compensated hepatitis C virus-related cirrhosis and history of parenteral exposure in the United States // *Hepatology*. - 1999. - Vol. 29. - P.1311-1316. 9. Lok A.S., Heathcote E.J., Hoofnagle J.H. Management of Hepatitis B 2000. Summary of a Workshop. // *Gastroenterology*. - 2001. - №120. - P. 1828-53. 10. Seef L.B. Natural history of hepatitis C // *Am.J.Med.* - 1999. - Vol.107. - P. 10-15. 11. Tassopoulos N.C., Volpes R., Pastore G., Heathcote J., Buti M., Goldin R.D., Hawley S., et al. Efficacy of lamivudine in patients with hepatitis B e antigen-negative/hepatitis B virus DNA-positive (precore mutant) chronic hepatitis B. Lamivu-

dine Precore Mutant Study Group. // *Hepatology*. - 1999. - №29. - P. 889-96.

СОСТОЯНИЕ АНТИОКСИДАНТНОЙ ЗАЩИТЫ И ОКСИДАТИВНЫЙ СТАТУС У БОЛЬНЫХ ХРОНИЧЕСКИМИ ГЕПАТИТАМИ РАЗНОЙ СТЕПЕНИ ТЯЖЕСТИ В СОЧЕТАНИИ С ХРОНИЧЕСКИМИ ХОЛЕЦИСТИТАМИ ПАРАЗИТАРНОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ

А.И. Захарчук, Д.А. Гонцарюк, Л.А. Захарчук, О.Г. Гараздюк

Резюме. Проведен полный комплекс клинико-лабораторных и инструментальных исследований больных хроническим гепатитом с сопутствующим хроническим некалькулезным холециститом паразитарной этиологии. Установлены нарушения функции печени, прогрессирующие воспалительного процесса с задействованием других органов и систем. Существенную роль в обтяжении течения данного процесса играют паразитарные инвазии различной этиологии.

Ключевые слова: пероксидное окисление липидов, гепатит, некалькулезный холецистит, паразитарные инвазии, исследования.

THE STATE OF ANTIOXIDANT PROTECTION AND OXIDATIVE STATUS IN PATIENTS WITH CHRONIC HEPATITES ASSOCIATED WITH CHRONIC CHOLECYSTITIS OF PARASITIC GENESIS

A.I. Zakharchuk, D.O. Goncharuk, L.O. Zakharchuk, O.G. Garazdyuk

Abstract. The full complex of clinic-laboratory and instrumental investigations was performed for the patients with chronic hepatitis associated with chronic noncalculous cholecystitis of parasitic etiology. It was revealed the disorders of liver functioning, progressing of inflammation process which involved other organs and systems. The parasitic invasions of different etiology are said to play an important role in complications of these diseases.

Key words: peroxide lipid oxidation, hepatitis, noncalculous cholecystitis, parasitic invasions, investigations.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Clin. and experim. pathol - 2007. - Vol.6. №4. - P.19-20.
Надійшло до редакції 10.10.2007

Рецензент - доц. Н.П. Григор'єва